

Blog klub posluchačů a absolventů U3V FF UK

Marcel Pagnol

„Lidem se téměř nikdy nedaří být šťastní, protože stále vidí minulost lepší, než byla, přítomnost horší než je, a budoucnost růžovější, než bude.“

Vážené posluchačky,
vážení posluchači,

v obchodech nás už od září připravují na Vánoce, my se však nenecháme vystrašit, a raději si vybavíme prázdninové putování po přírodních krásách u nás i v sousedních zemích. Prázdniny se rychle přehouply a jsou za námi už i zápisy. Přednášky začínají od října a v nabídce jsou i přednášky o hudbě, s kterými souzní humorný příspěvek právě z této oblasti. Již tradičně věnujeme prostor vzpomínkám na naše mládí či dětství.

Přeji Vám, aby byla Vaše mysl pořád mladá, i když se tělo brání.

Vaše

Obsah

🎵 <i>Aktuality z naší U3V</i>	2
🎵 <i>Celoživotní vzdělávání dospělých - dobrovolnický projekt aGAIN</i>	3
🎵 <i>Příspěvky našich posluchačů</i>	6
🎵 <i>Zajímavosti</i>	12

🎵 *Aktuality z naší U3V*

Aktuality z naší U3V

Milé posluchačky,

milí posluchači,

dovolte mi, abych vás srdečně přivítala na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v souvislosti se zahájením vašeho studia v rámci Univerzity třetího věku.

Pro akademický rok 2019/2020 jsme pro vás připravili cca 60 nových vzdělávacích programů, do kterých se zapsalo rekordních 4808 seniorek a seniorů. Současně se včas podařilo dokončit i rekonstrukci největší fakultní posluchárny – auly, tak doufáme, že budete spokojeni i v nových prostorách.

Vzhledem k tomu, že se nám v minulých letech často stávalo, že někteří zájemci o studium nepřišli k zápisu ani se ze studia neomluvili, oslovili jsme vás s prosbou, pokud víte, že se do některých kurzů nebudete moci, z nejrůznějších důvodů, zapsat, abyste nás o této skutečnosti informovali a my měli možnost nabídnout volná místa těm zájemcům, na které se nedostalo. Chtěla bych vám touto cestou poděkovat za úžasnou spolupráci, podařilo se a všichni společně jsme mohli udělat radost těm zájemcům, kteří již „nedoufali“.

Jen pro připomenutí bych ráda shrnula, že přednášky v zimním semestru 2019/2020 byly zahájeny v pátek 4. 10. 2019. výuka v zimním semestru končí 14. 2. 2020. Letní semestr zahájíme 22. 2. 2020 a končíme 11. 5. 2020.

Veškeré informace o studiu U3V, vč. dalších doporučení a materiálů, najdete na našich webových stránkách: www.cdv.ff.cuni.cz – záložka Univerzita třetího věku - sekce Informace pro posluchače a Informace pro zájemce. Prosím, sledujte je průběžně a pečlivě. Zejména věnujte pozornost rozvrhu výuky a způsobu zakončení studia (závěrečná písemná práce příp. test). Testy se píší na poslední přednášce kurzu, pro odevzdání práce také platí nejpozději poslední den konání přednášky. Při odevzdávání práce si s sebou vezměte index.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem našim posluchačům za zájem o naše kurzy, za poctivou docházku a milé pochvaly, kterých se nám dostává. Velmi si toho vážím.

Ing. Ilona Kellerová

vedoucí CDV FF UK

Miniatury v Podolí

Pri názve „Podolí“ si možno mnohí z Vás hneď vybavili pražskú mestskú časť „Podolí“ s jej známou „podolskou vodárnou“. Možno sa poniektorým vybavil aj najväčší pražský plavecký štadión, Žlté Lázně, yachtclub, hotel Racek a ďalšie atraktivity spojené s vodou. Možno si niektorí dokonca spomenuli aj na to, že rovnaký názov majú aj dve malé dedinky pri Přerove a Valašskom Mezíříči.

Však tento môj príbeh Vás nezavedie ani do jedného z nich. Nuž teda radšej nebudem dlho držať v tajnosti o ktorom „Podolí“ bude reč. Priblížim Vám aký jeden „skvelý nápad“ cestovného ruchu od roku 2003 pomohol zviditeľniť jednu zapadnutú slovenskú dedinku s 1886 obyvateľmi ležiacu na Považí. Mini Slovensko ako na dlani z pohľadu jeho histórie, vyrástlo v **krásnom parku miniatúr uprostred dedinky „Podolie“**, asi len 12 km od Nového Mesta nad Váhom.

Túto zaujímavú turisticko - historickú jedinečnosť, kde návštevník môže uzrieť hrady, zámky, či historické architektonické skvosty Slovenska na jednom mieste, som navštívila spolu s členkami „Spoločnosti pre uplatnenie žien vo vede a technike“ v polovici septembra tohto roku. Vyhľadávač „Google“ nám prezradil, že dostať sa tam dá veľmi ľahko - buď autom po diaľnici D1, alebo vlakom do Nového Mesta nad Váhom a medzimestským autobusom linkou **Nové mesto nad Váhom – Vrbové**.

Náš „vedecký klub“ si zvolil druhú alternatívu. A tak v jedno septembrové ráno sa pod hodinami na železničnej stanici Žilina stretlo 12 členiek klubu a vyrazili sme spolu na cestu do „kráľovstva histórie“. Rýchlik prišiel načas. Deväťdesiat minútová cesta vlakom ubehla veľmi rýchlo. Ani sme si nestihli navzájom povedať novinky z domova, zo školy, či z dovolenky a už sme vystupovali z vlaku a presúvali sa o pár metrov na zastávku regionálnej linky do Podolia. Vodič autobusu nás ochotne upozornil, kedy budeme vystupovať, aby sme k parku mali, čo najbližšie. A veru, prešli sme pár metrov po chodníku a ocitli sme sa rovno pred jeho bránou.

V informačnej kancelárii sme si zakúpili vstupenky a popozerali informačné plagátky. Nakoľko si mnohé z nás ráno nestihli vypiť svoj raňajší „životabudič“ – kávu, vybrali sme si z ponuky kávy priamo v parku. Raňajšia hmla sa už rozplynula, už aj slniečko vykuklo a tak sme si kávičku schuti vypili vonku na vonkajšej terase. Po pár minútach sa nám začala prehliadka modelov s odborným výkladom. Lektorka z informačného strediska nás povodila po celom parku od najstaršieho modelu k najnovším modelom. Pri mnohých sme s ňou postáli aj dlhšie a vypočuli si nielen históriu, ale aj veselé a zaujímavé povesti, ktoré sa k jednotlivým modelom viažu. A veru bolo čo obzerať, pretože v súčasnosti park tvorí už **81 modelov slovenských hradov, zámkov, kostolov, rozhľadní a historických domov** významných slovenských „dejateľov“, pričom každý rok v parku pribudnú ďalšie 2 – 3 modely. Dokonca sme chvíľu postáli aj pri tvorcovi týchto nádherných modelov, ktorý sa skláňal nad novým modelom. Obdivovali sme jeho šikovné ruky a zručnosť akou „vdychoval“ modelom ich dušu. Navyše rozprávanie lektorky sme si mohli ešte doplniť o ďalšie cenné informácie z tabuliek, ktoré stáli pred každým modelom. Prečítali sme si na nich stručné informácie o mierke a časovom období podoby kópií modelov s reálom z **čas pred 300 - 500 rokmi najväčšej ich slávy a sily**. Čo bolo ešte veľmi zaujímavé na uvedených tabuľkách? Bola to fotografia súčasného stavu, ktorú sme si priamo na mieste mohli porovnať s modelom. Bohužiaľ v súčasnosti z mnohých hradov trčia už len ruiny. Dokonalosť tabuliek dopĺňa aj mapa s označením miesta, kde sa daný objekt na teritóriu

Slovenska nachádza. Hádám najdlhšie sme postáli pri najnovšom a zároveň aj najväčšom modeli v expozícii parku - pred Bratislavským hradom s rozmermi 7 x 6 m, ktorý sa nám ukázal na rozdiel od ostatných hradov v súčasnej podobe hradu. Viacerí z nás sa prešli okolo modelu niekoľkokrát, pričom najviac nám učarovali krásne barokové záhrady.

Po hodine výkladu sme si ešte ďalšie 2 hodiny podrobne prezerali a fotografovali jednotlivé modely, uvedomujúc si, koľko hradov, rozhľadní, či historických domov známych osobností z histórie poznáme, resp. nepoznáme.

Dlhoročná tradícia modelárčenia je známa po celom svete. O to viac je cenné, že priblíženie histórie takýmto atraktívnym spôsobom sa vracia do dôb z minulosti a predkladá účastníkom prehliadky podobu kultúrneho dedičstva, ktoré mnohokrát je už len v archívoch.

Myšlienka vzniku parkov miniatúr nie je na Slovensku vôbec ojedinelá. Určite náš „vedecký klub“ svoje kroky za poznaním možno ešte pred uzavretím sezóny nasmeruje aj do ďalšej lokality – na Liptov do Liptovského Jána, kde sa nachádza „Park Mini Slovensko“. Jediný park miniatúr vybraných slovenských kultúrnych pamiatok v mierke 1:25 ponúka expozíciu hradov, zámkov, kostolov, zvoníc, ale aj model záhradnej železnice so štyrmi traťami a viacerými vlakmi pod holým nebom v príjemnom, upravenom lesoparku s lavičkami.

Čo dodať na záver?

Možno už len to, že areály parkov miniatúr sú nielen **ideálnym miestom trávenia voľného času nielen rodín s deťmi**, seniorov a školských výletov, ale **aj formou dopĺňania si medzier v histórii. A v neposlednom rade**, povedzme si na rovinu, možno že sú určené aj pre tých zvedavcov, ktorým sa napríklad nechce cestovať po celom Slovensku za historickými pamiatkami.

Tak hurá na cesty za poznaním, možno za modelmi miniatúr a možno aj za objektami v ich reálnej súčasnej podobe...

Autor :

Medovka

Ing. Anna Frličková

Študentka U3V pri ŽU v Žiline

Absolventka projektu GAIN – Grundtvig

Vysvetlivky :

Dejateľia – významné osobnosti z histórie : spisovatelia, básnici, herci, jazykovedci...

Považie - je slovenský región, cez ktorý preteká rieka Váh... spravidla je to súhrnné označenie pre Dolné Považie, Stredné Považie a Horné Považie...

september – zaří

♪ Příspěvky našich posluchačů

VANDROVÁNÍ PO RAKOUSKU

Toho srpnového rána vystupujeme z kabiny lanovky zvané Preunegg Jet u jezera Reiteralensee mezi prvními. Je krásný jasný den. Modrá obloha a hřeben na obzoru v dálce se tyčících hor se odrážejí v průzračně modré vodě jezera. Horský vzduch je čistý, svěží. V rychlosti párkrát zmáčknou spoušť foťáku a stoupám pozvolna se zvedajícím údolím vzhůru za ostatními z naší skupiny.

Po necelé hodině dorazíme k nevelké kotlině. V ní se rozprostírá další malebné horské jezero – Spiegelsee. Je po právu nazývané „jezerem zrcadlení“. Naskýtá se nám dech beroucí pohled: Sytě modrá obloha barví vodu jezera na modro a odráží vegetaci na břehu i na obzoru se tyčící majestátní vrcholy Torstein, Mitterspitze a Dachsteinu.

Při pohledu na zářivý, bez jediného mráčku krásně „vymetený“, Dachstein se mi vybavuje deštivé pochmurné dopoledne před třemi dny, kdy jsme tam v mlze a dešti stoupali po ledovci od horní stanice lanovky k horské chatě Dachsteinwarte, nacházející se v nadmořské výšce 2.740 m. Při výstupu jsem sotva popadala dech. Bylo to netrénovaností, stářím či nadmořskou výškou anebo vším dohromady?

Ted' šplhám po balvanech na břehu jezera a fotím a fotím. Nemohu se té krásy nabažit... Pak se vracím zpět na chodník, u něhož sedí a odpočívá můj parťák. Překvapeně pozoruji, že pije z plechovky pivo. Pěkně mne to rozčilí a hned se do něho pouštím: „To nevíš, že se během túry na horách nepije? Podívej se, co nás čeká!“ Mávám rukou vzhůru a vzrušením mi skoro přeskakuje hlas. „Vidíš ten strmý sráz a úzký hřeben, po kterém máme jít? A kdyby ses nešťastnou náhodou smekl a zranil, tak ti „Horská“ dá dejchnout, a ty budeš pak sám platit za akci a ošetření!“, rozčiluji se. Můj parťák na to odvětlí: „A co když je to nealko?“ Raději to už víc nezkoumám a vyrazím po úzké stezce vzhůru.

Dál nás pokračuje jen pár, většina lidí se vrací zpátky k lanovce. Několik nejzdatnějších se vydává na vrchol Schrober (2.133 m), my se škrábeme na Rippeteck (2.126 m). V samém závěru doliny míjíme další menší jezero Obersee se zbytky sněhu kolem. Nezdržujeme se tu. Čeká nás náročný výstup po strmém úbočí hory. Celá túra je psaná asi na čtyři hodiny a nevíme, co nás může zdržet. Pomalu nabíráme výšku. Slunce pálí, opírá se do úbočí hory, vzduch se ani nehne. Těšíme se až budeme nahoře na hřebeni, snad tam bude trochu foukat. Obtížnost túry je udávána jako střední. Pěšina se ve výšvihu náhle ztrácí. Kličkujeme vzhůru po ubíhajících skalních plotnách, je třeba se tu přidržovat rukama. Pak znovu zahlédneme značku a užoučkou stezku vedoucí pod mohutnými převisy. Zanedlouho stojíme na hraně hřebenu vedoucího na již blízký vrchol.

Před námi se otevírá úchvatný pohled do hluboké, místy zalesněné, sousední doliny. Nad ní se tyčí nekonečná, za sebou jdoucí, pásma hor. Kam oko dohlédne – samé hory. A v dále na obzoru se lesknou bílé vrcholky pokryté věčným sněhem a ledem. Přímo pod námi je malá strmá kotlinka s masou sněhu, který ani v letošním horkém létě neroztál. Rozhlížím se a přemýšlím, kudy dál. Rychle si uvědomuji úskalí této velice populární túry. Jsou to davy turistů valících se po hřebeni (což je snadnější přístup na vrchol než náš výstup po úbočí hory) nahoru i dolů. Opatrně mezi nimi kličkuji po čtyřech (výstup je stále strmější) k vrcholovému kříži. Rychle vyfotím kříž s vrcholem protější hory Schrober, na nějaké aranžování záběru však není čas. Nemůžeme si udělat ani své vrcholové foto, na malé špici hory se stále proplétají lidé sem a tam... Ani se nezapišeme do vrcholové knížky a raději se škrábeme z vrcholu dolů.

Stezka po hřebeni klesá rychle dolů, škrábeme se po skalách či travnatém svahu a pak i mezi kosodřevinou. Proplétáme se mezi turisty různého věku i národnosti. Někteří mají s sebou i malé děti, jiní táhnou po skalkách na vodítku psy. Tohle je daň za špičkové počasí a vrchol sezony... Lidé jsou většinou ohleduplní, stejně se však v davech necítím úplně bezpečně. Včera jsem viděla na cestě k vodopádům v údolí Seewigtal turistu, který si stoupl na okraj úzkého chodníku ve snaze pustit lidi z protisměru, jak se zřítíl po kamení dolů. Naštěstí se po pár metrech zastavil a utrpěl pouze šok.

Konečně dorazíme po hřebeni k poslednímu výšvihu a ten nás dovede k vysokému kříži na vrcholu hory Gasselhöhe (2001 m). Chvilí se tu kocháme výhledy do údolí a pak opět pokračujeme dál. Značená cesta klesá prudce dolů po úbočí hory přímo k chatě Gasselhöhehütte. Tudy sestupuje naprostá většina turistů. My se však rozhodneme pokračovat dál po hřebeni až ke konečné stanici zimní lyžařské lanovky, odkud je další krásný panoramatický výhled do krajiny. Potom už nás čeká snadný sestup po strmé silničce k jezeru Reiteralmssee a jízda dolů lanovkou.

Cestou ještě obdivujeme bikery, kteří na svých „kovových koních“ rajtují mezi horní a spodní stanicí lanovky. Nahoru se vyvezou i s koly a dolů sjedou. Mají zde přes 15 km tras různé obtížnosti.

Když vystoupím z kabiny lanovky, sednu si na chvíli na lavičku, prohlížím a promazávám fotky ve foťáku a znovu žasnu nad modří oblohy i jezer a majestátnými vrcholy hor. Zítřka se vrátíme domů. S pocitem vděčnosti si říkám: „Díky za to..“ a pak i „Bude ještě nějaké příště?“

OM

Do říjnového programu Klubu byla zařazena přednáška o houbách, a proto se hodí výlet jen tak do lesa s odměnou v podobě krásných zdravých hřibů.

Začátek října nás překvapil ochlazením a tolik žádoucím deštěm. Po pár dnech se počasí umoudřilo a to ve mne vzbudilo touhu vypadnout opět z města a zamířit někam do ticha přírody. Brzo ráno tedy sedám do autobusu a vydávám se na cestu na Vysočinu. Po odbočení z D1 mne drncání probouzí z dřímoty. Oknem pozoruji zvlněnou šerou krajinu s mlhou v údolích. Vypadá skutečně tajuplně. Mlha se však cestou se stoupající nadmořskou výškou ztrácí. A na "mém" místě mne v povodí potoka přivítal kromě sluníčka i citelný chlad. Jistě bylo okolo nuly. Přiblíkám se a vcházím do lesa. A hned mne pozdraví krásný hříbek a pak další! Ještě nikdy jsem nesebírala houby v rukavicích! No, zmrzlé nebyly, nebojte se! Bohužel jich nebylo tolik, kolik popisovala kamarádka Jarka (košíky!!!). Les byl však tajemný a tichý, nikde nikdo, jen z dále ke mne doléhaly podivné zvuky mně neznámého dravce... Rozehřálo mne až sluníčko, když jsem později vyšla z lesa a vydala se po ní cestou lemovanou šípky dál do kraje.

MO

„NEVÁŽNĚ O VÁŽNÉ HUDBĚ“

Vážení přátelé,

prázdniny nám „uběhly“ jako voda. Načerpali jsme nové síly a „hurá“ do dalšího studia! Dnes bych Vás chtěla seznámit také s několika postřehy pod názvem „nepřímá úměrnost“. Nebojte se, nechci se chlubit se svými matematickými „ne“ znalostmi. Ale něco o vztahu hudebníka a jeho nástroje. O výpadku textu nebo libreta by se také něco našlo. A naše „milovaná“ přeřeknutí – netřeba hledat, Dostaví se samy, hlavně v momentě, kdy to nejméně čekáme! V současné době – a nejen u nás – působí celá řada informačních agentur. Jedna z nejstarších a „nejpravdivějších“ nese název JPP. I o ní se zmíním.

Tak ať několik hudebních žertíků Vás trochu rozveselí.

Vám přeje

Věra Voženílková
posлуhačka U3V

Do taxíku před hlavním nádražím v Praze nastoupil starší pán s balíkem a požádal taxikáře slovy: „Rychle do nejbližšího kostela!“ Vběhl do kostela, ale vzápětí se vrátil a řekl: „Tam to není!“ Když takhle neúspěšně navštívili několik kostelů; taxikář si dodal odvahy a zeptal se, co jeho zákazník vlastně hledá. „ No víte, já dělám u nás v obci kulturního referenta a dostal jsem pozvánku na Figarovu svatbu. I svatební dar vezu. A v žádném kostele jsem je nenašel!“

Víte, že byl nalezen fragment zcela neznámé Mozartovy opery „Únos ze seriálu“ (Únos ze Serailu)?

Jedna naše vynikající sopranistka zpívala na scéně dramatickou árii z opery G. Verdiho. A náhle jí vypadl text – „okno jak výkladní skříň“! Ale pěvkyně duchapřítomně spustila: „Porto, morto, merto, perto“. Vyděšený dirigent ale dirigoval dál. Náповědka, ke které sopranistka „vysílala“ zoufalé pohledy – uznale kývala hlavou „že dobrý, že to jde“.

Nyní něco o nástrojích:

Víte, jak vznikla viola? Když opilý Stradivari začal opracovávat houslové pouzdro.

A také víte, proč vznikla světová nádherná vánoční koleda „Tichá noc“? Protože v kostele, kde byl varhaníkem pan Mohr, sežraly myši měchy u varhan. Tak se to vypráví. A tak byla „Tichá noc“ původně doprovázena na kytaru a smyčcové nástroje.

„Nepřímá úměrnost“: Už jste si někdy všimli následujícího faktu?: Že drobný subtilní hráč hraje na největší plechový (žestřový) nástroj – Tubu. Která je téměř větší než on, ale hudebník ji bravurně ovládá. A zase naopak, že dvoumetrový urostlý muzikant vyjme z maličkého pouzdra pikolu a též na ní „vystřihne“ sólo třeba v příchodu komediantů ve Smetanově Prodané nevěstě. A co takhle slavné harfenice? Ženy to urostlé a krásné – stejně jako jejich nástroj. Mnohokrát jsem slyšela akordy a tóny slavné harfy. Ale pouze jednou - v uskupení pěti harf - jsem viděla hrát jednoho harfeníka.

Nesmím zapomenout ani na sebe. Pocházím z malého městečka, kde jsme si kulturu částečně obstarávali tzv. z vlastních zdrojů. Já jsem byla členkou velkého pěveckého sboru, kde zpíval snad každý, kdo netrpěl „hudebním hluchem“. Naše paní dirigentka mne pověřila uváděním – pardon – moderováním jednotlivých písní. A já se poctivě připravovala, spojovací texty jsem znala téměř z paměti. Ale přišla „ i moje chvíle“. Při úvodu k písni „Volný vítr“ ze stejnojmenné operety Izáka Dunajevského jsem z autora udělala „Dunáka Izajevského“. „A bylo vymalováno!“ Ale paní dirigentka na mne mrkla, aby mne – osmnáctiletou začínající „konferenciérku“ – podržela. A zpívali jsme „jak z partesu“. Po koncertu jsme zjistili, že si mého „kixsu“ snad nikdo nevšiml.

Když jsem vzpomínala „Prodanku“ (Prodanou nevěstu), znáte zprávu agentury JPP (Jedna pani povídala). Že né ? Tak čtěte: Byla jedna prodaná nevěsta, prý se jmenovala Libuše a milovala Dalibora. Scházeli se u čertovy stěny a dávali si hubičky. Viděly (šmírovaly) je tam dvě vdovy. „Za tepla“ to vyrazily Braniborům v Čechách a nebylo z toho žádné tajemství. Nic Vás nenapadá při čtení této „zaručeně pravdivé“ informace? No přece názvy oper Bedřicha Smetany. Tak to by bylo pro dnešek všechno. Snad zase někdy příště...

ŠEDESÁTKA

Probudila mě zima, pootevřeným oknem šel do pokoje mrazivý vzduch, a tak jsem rychle vyskočila z postele. V koupelně jsem na sebe koukala do zrcadla a přemýšlela, jak se mi to mohlo stát? Šedesátka se objevila jakoby nic, bez varování, prostě je tady. No a co? Vlastně se nic nového neděje. Teprve u stolu mi došlo, že jsem dnes dostala k narozeninám zajímavý dárek, starobní důchod. Polil mě střídavý pocit radosti, úlevy a zmatku. Vstávat v pět hodin každý den už opravdu nemusím, ale co dál? Dopila jsem kafe, nasoukala se do džín a přemýšlela, co s načatým ránem? Co asi ti důchodci celé dny dělají? V hlavě mám docela zmatek. Šedesát let tak strašně uteklo, kde byl ale začátek? Z vyprávění vím, že jsem se narodila minutu před půlnocí. Jenomže to, že jsem na světě, jsem začala vnímat o trochu později. Při prvním probuzení do života, které si pamatuju, mi byla zima, všude tma a někdo plakal, ale to přece pláču já. Pak se rozsvítila lampička na nočním stolku, moje krásná maminka s tmavými vlasy na ramena přes sebe přehodila tmavomodrý květovaný župan a zvedla mě z postýlky. Když mě převlíkala do suchého, bílého oblečku na knoflíčky v pase, kterými připínala kalhotky ke kabátku, sotva jsem stála, asi jsem to ještě neuměla. Za mnou na posteli ležel tatínek a já jsem moc chtěla, aby mě vzali k sobě do postele, chtěla jsem být s nimi, ale maminka mě položila zpátky do kovové postýlky a zvedla sítku. Za chvíli lampička zhasla a já byla zase ve tmě. Brečet jsem nechtěla, ale co jsem vlastně chtěla? Maminku a tatínka, ale šumot andělských křídel mě přenesl do říše snů. Druhý zážitek, na který si vzpomínám, se odehrává v kuchyni. Je poledne, sedím u maminky na klíně u stolu, na kterém stojí talíř s bramborovou kaší a maminka se mě snaží nakrmit. Jenomže ta kaše není s normálním mlékem, ale se sunarem. Cítím tu pachut, která mi zvedá žaludek a já nemůžu nic polknout, i když se maminka tak snaží. Kaše je nejen na bryndáčku, ale všude kolem nás. A tak končím po chvíli hladová, ale převlečená do čistého opět v postýlce. Za chvíli sedí všichni v pokoji kolem stolu, baští oběd a já se snažím upoutat pozornost. Když už to trvá na můj vkus dlouho, natáhnu ruce ke stolu a vypadne ze mě první slovo, „macho“. Všichni se smějí, babička mě posazuje do postýlky a do ruky mi dává kousíček řízku. Konečně jsem spokojená. Má paměť loví další zážitek, tentokrát z venku. Sedím v kočárku se staženou boudou, mám na sobě kabátek a kšíry, maminka dlouhý kabát s kožešinovým límcem. Jdeme po mostě, je slunečný, ale studený podzimní den, mám přes sebe deku a na ní hračky a všechno možné. Jenomže ten nepořádek na dece se mi vůbec nelíbí, a tak začínám uklízet. Během chvilky letí z kočárku chrastítka a gumový pejsek. Než si toho maminka všimne, už je u nás starší paní a podává mamince chrastítka a za chvíli další paní nese pejska. Maminka jí sotva stačí poděkovat a já už vyhazuju na chodník bryndák a kartáček na vlasy. Konečně mám v kočárku uklizeno a vesele se usmívám, zatímco o maminku se asi pokoušejí mráčky. Nejenomže to je jednoduché být malá, ale určitě rychle vyrostu. Už aby to bylo. A bylo. Uteklo to všechno tak rychle, že ani nevím, kam se všechny ty roky poděly. Školy, kroužky, bráškové, rodiče, babičky a dědové, spolužáci, kamarádi, tety a strýčkové, potom přítel, svatba, děti, jak ty roky rychle letí, z domova hned do práce, a to už není žádná legrace. Jak se to stalo, nevím, ale roky rychle běžely, většina lidí okolo mě už dávno odešla, ale mám hodné děti a chytrá vnoučata, aspoň budu mít víc času na ně. To ano, ale všichni mají svůj život a nechci je obtěžovat sama sebou. A tak hodně čtu, víc spím, koukám na filmy, které jsem dříve nestíhala a scházím se s pár přáteli občas na kafe. Doma dělám velký úklid, vyháním ze skříní všechno, co už nebudu nosit ani potřebovat, ale pořád je to málo.

Uklízím zahradu, kytky přesazuji z jedné strany na druhou, tahám domů hlínu, různé rostlinky a snažím se všechno předělat. Ale pořád to není ono, jen nemůžu přijít na to, co mi vlastně chybí. Až jednou. Čtu na internetu něco o studiu na Univerzitě třetího věku. Prohlížím si katalogovou nabídku studijních možností a většina kurzů se mi líbí. Z mých známých jsem nikoho nepřemluvila, a tak se hlásím sama. A pak už to nabralo rychlý spád. Tolik lidí v mém věku i o hodně starších se každý pátek schází na fakultě, aby společně sledovali zajímavé přednášky, promluvili o životě a o všem možném. Konečně zase někam patřím. Patřím k vám, kteří se stejně jako já nechcete smířit s věkem. Vždyť věk je jenom číslo, které nás sice může zaskočit, ale to je tak všechno. Proč bychom i s prošeďivělou hlavou a různými neduhy nemohli studovat to, co nás zajímá, když tu možnost máme? Budme vděční za tuto možnost, za profesory a všechny lidi okolo, kteří se snaží udělat nám ten důchod smysluplný a příjemný. Možná mi dáte za pravdu právě vy, kteří tyto řádky čtete a kteří se každý pátek scházíte na naší U3V.

KOVÁČEK

Začal nový školní rok a s ním různé školní akce, na které jsme se těšili, ať už to bylo kino, divadlo nebo koncert, protože to znamenalo, že nebude vyučování. Tentokrát nás naše paní učitelka vzala do Národního domu na Smíchově do loutkového divadla Kováček. S našima jsme chodili do Národního divadla, většinou na balet nebo na operu, a tak jsem měla plno divadelních zážitků. Můj první balet Z pohádky do pohádky se mi moc líbil a všichni čekali, že si budu doma hrát na Zlatovlásku, ale mě zaujala Zvířátka a Petrovští. První opera nebyla Prodaná nevěsta nebo Rusalka, ty byly až další v pořadí. Ale moje úplně první opera byl Dalibor. Seděla jsem s maminkou a s babičkou ve třetí řadě. Asi to bylo pro starší děti a mně bylo pět, a tak, když Dalibor ve vězení sundal mříž z okna a začal hrát na housle a zpívat: „Ha, kým to kouzlem, slyš, svoboda mi plá...“, tak jsem si stoupla a zakřičela nahlas „nezpívej a uteč“. Všichni okolo se smáli, i pan dirigent, ale představení pokračovalo dál, jakoby se nic nestalo. Cestou domů byla dohra, protože maminku ani babičku nenapadlo, čeho jsem schopná. Potom jsem si už vždycky dala pozor. Ale v loutkovém divadle jsem nikdy nebyla, a tak jsem si představovala, že budou hrát pohádku o Kašpárkovi, ale bylo to O princezně Solimánské. I tak se nám představení líbilo, všichni jsme nadšeně tleskali, a když jsme se vrátili do školy, dala mi paní učitelka papír, na kterém byla přihláška do loutkového divadla. Doma sice rodiče kroutili hlavou, ale přihlášku mi podepsali, a tak jsem šla. Scházeli jsme se jednou týdně v divadle, ale moje představy, že budu hned hrát, se brzy rozplynuly. Nejdříve jsme si vyráběli sami loutky z překližky. Větší děti, většinou to byli kluci, vyřezávali loutky lupenkovou pilkou a my menší jsme je potom malovali. Dělali jsme kačenky pro pohádku o zvířátkách a myslím si, že se nám docela povedly. Potom jsme se učili vodit loutky, a to nebylo nic jednoduchého. Zároveň jsme dostali role a texty, a když jsme to zvládli, hráli jsme první představení odpoledne pro děti. Pohádka se jmenovala Veselá medvíďata, moc se nám líbila a asi i dětem v hledišti, protože se často smály a nakonec nám dlouho tleskaly. Ale loutkové divadlo nebylo to, co jsem si představovala, a tak jsem tam dlouho nevydržela. Chtěla jsem hrát opravdové divadlo a nebyla jsem v naší třídě sama, proto jsme s několika spolužáky založili ve škole Divadlo pro kočku, a nakonec v něm hrála skoro celá naše třída, ale o tom zase někdy příště.

Vladana Machiánová

Artyčok

Cynara cardunculus

Popis – vytrvalá bylina s přímou, plstnatou a nevětvenou, až 180 cm vysokou lodyhou. Listy má nedělené nebo peřenosečné, úkrojky kopinaté, zubaté a krátce osténkaté. Rub listů je bíle plstnatý. Květ je modrý. Velké úbory v průměru až 5 cm mají kulovité zákrovy, listeny jsou střechovitě složeny v několika řadách. Vnější jsou bodlinaté.

Kvete v srpnu.

Výskyt – druh je původem ze Středomoří. U nás se pěstuje jako zelenina.

Užívaná a část – list.

Sběr a úprava – list se sbírá v době květu rostliny a rychle se ve stínu suší. Umělá teplota při a sušení nesmí překročit 40°. Droga je bez pachu chuti hořké.

Účinné látky a působení – obsahuje hlavně hořčinu cynarin, sliz a tříslovinu, inulin, různé enzymy, relativně hodně vitamínu A, méně vitamínu B, flavonové deriváty (skolymosid, cynarosid) a organické kyseliny.

Experimentálně a klinicky je potvrzen silný účinek choleretický a cholekinetický (tvorba a vypuzování žluče). Příznivě ovlivňuje akutní a chronické záněty jater a žlučových cest. Žloutenka rychle odeznívá a současně

mizí i zažívací potíže nemocného. Zvýšené vylučování moči vede i k zvýšenému vylučování močoviny. Obsahové látky zvyšují antitoxický účinek jater. Osvědčují se při arterioskleróze a snižují též hladinu cukru v krvi, pravděpodobně pro svůj vliv diuretický.

Užití – vnitřně v nálevu (2 polévkové lžice řezaných listů na šálek vody) při jaterní nedostatečnosti a žloutence, dále jako diuretikum, též při chorobách ledvin, po operacích močového ústrojí. Kromě toho se doporučuje při arterioskleróze a kožních nemocech.

Poznámka:

Artyčoky byly pěstovány už starými Egypťany, Řeky a Římany. U Římanů byly důležitým jídlem při hostinách. Do střední Evropy se artyčok dostává až v 16. století. Dužnaté, chutné úbory dává jen v teplejších krajích. Z četných druhů se daří ve střední Evropě francouzský lyonský a velký bretaňský. Hodně se pěstuje ve Francii (Bretaň a jižní Francie).

Zdroj: *Naše rostliny v lékařství*
Korbelář, Endris, Krejča, Avicenum, Praha 1970

ČETBA

Thomas Arnfelt, Incident v Čechách

Píše se rok 1613 a Evropu dělí jen pár let od vypuknutí třicetileté války. V okolí hradu Bělá v zemích Koruny české zmizí poselstvo jezuitů a znepokojený Vatikán pověří agenta Maximiliána, aby na místě zjistil, co se stalo. Maxmilián zjišťuje, že za celým incidentem stojí extrémně nebezpečný člověk, který se svým snažením rozhodl postavit nejen lidem, ale také samotnému Bohu.

... Zrovna chtěl odložit knihu Marsilia Ficina *O životě a o tom, co nastane po něm*, dílo, o kterém věděl, že vyšlo jen ve dvou tuctech exemplářů, když vtom někdo zaklepal na dveře. Krátce vyhlédl z okna – už to bylo dlouho, co slunce zapadlo, a venku nastala úplná tma.

Znovu se ozvalo opatrné zaťukání. Zvedl se a šel ke dveřím. Právě se chtěl vydat prozkoumat hrad ...

Dan Brown, Počátek

Kde jsme se tu vzali? Kam směřujeme?

Harvardský profesor symbologie Robert Langdon přijede do ultramoderního Guggenheimova muzea v Bilbao, aby se zde zúčastnil významného oznámení – odhalení objevu, který „navždy změní tvář vědy“. Pořadatelem společenského večera je čtyřicetiletý miliardář a futurista Edmond Kirsch, jenž se díky svým oslnivým supermoderním vynálezům a odvážným předpovědím stal celosvětově uznávanou osobností. Po zahájení společenské akce Langdona a několik set dalších hostů zcela uchvátí velmi originální prezentace; pečlivě naplánovaný večer se však najednou promění v chaos a hrozí, že Kirschův vzácný objev bude navždy ztracen.

Langdon je v bezprostředním ohrožení nucen z Bilbao uprchnout; doprovází ho při tom Ambra Vidalová, elegantní ředitelka muzea, která Kirschovi pomáhala provokativní společenskou akci zinscenovat. Společně se vydají do Barcelony za nebezpečným úkolem: nalézt záhadné heslo, s jehož pomocí odhalí Kirschovo tajemství. V cestě jim však stojí zákeřný nepřítel, který se nezastaví doslova před ničím...

VÍTE, ŽE

- moucha domácí bzučí jedině v tónině F. A jak k tomuto poznatku odborníci došli? Bzučivý zvuk je slyšitelný pouze za letu a je způsobem velmi rychlým kmitáním křídel. Křídla si lze představit jako rychle se pohybující destičky. Kmitají několiksetkrát za vteřinu a přitom vydávají zvuk určité frekvence. Konkrétnímu tónu odpovídá daný kmitočet. Každý hmyz má kmitočet křídel téměř neměnný. U mouchy je to 352 kmitů křídly za vteřinu, oproti tomu čmelák za stejnou dobu udělá 220 kmitů. Včela medonosná bez zatížení udělá 440 kmitů a vydává při tom tón A, se zatížením, např. medem však kmitá 330krát a vyluzuje tón E.

Zdroj: 21. Století 4/2019

- štěnice pamatují druhohory, na planetě existují už 100 milionů let, tedy v době dinosaurů, jen se neví, kdo byl hostitelem a to z toho důvodu, že štěnice obvykle dávají přednost tvorům, kteří chodí odpočívat na stejné místo – a už je to ptačí hnízdo, nebo lidská postel.

Zdroj: Epocha 13/2019

- díky zvláštním svalům dokáže pes nadzvednout obočí a nahodit nešťastný výraz, ze kterého každý roztaje. Než se psi oddělili od vlků tomu tak nebylo. Až když potkal člověka, použil speciální oční svaly, kterými umí oči rozšířit a vypadat jako dítě, o které máme chuť se postarat. Není důkaz, že to psi tak dělali záměrně, ale pozorováním se potvrdilo, že psi používají speciální oční svaly jen tehdy, když se na ně díváme. Jakmile jim nejde o naši pozornost, tak se nenamáhají.

Zdroj: Epocha 16/2019

🎵 Zábavný koutek

Malý test vašeho mozku

Máte maximálně 5 – 6 sekund, když nestíháte, výsledek se nepočítá. Potom se podívejte na výsledek na níže. Spočítejte, kolikrát se písmeno „F“ vyskytuje v následujícím textu:

++++
FINISHED FILES ARE THE RE-
SULT OF YEARS OF SCIENTIF-
IC STUDY COMBINED WITH THE
EXPERIENCE OF YEARS
++++

Hotovo?

Nepokračujte dále, když jste ještě nepřestali počítat!

OK?

Kolik? Tři?

Chyba, správná odpověď je šest – to není vtip!

Vraťte se a počítejte ještě jednou!

Vysvětlení níže.

Mozek neumí zpracovat slovo „OF“.

Neuvěřitelné, že?

Kdo napočítal na poprvé 6 „F“ je génius, čtyři nebo pět, to je spíše výjimka, tři normální.

Méně jak tři – je třeba si vyměnit brýle.

Skrývačky – najděte barvy

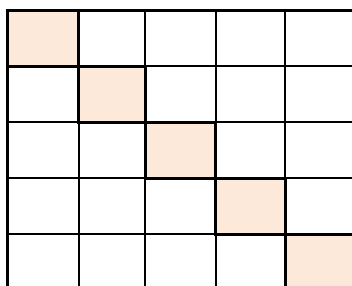
Na baru dává číšník hostovi vodku.

Kromě ovce i jehně dává maso.

Každého člověka vábí láska.

Příjemný večer náhle skončil.

Tajenka - jižní ovoce

město na Krymu

kus dřeva

tvoří se v ústech

části větvy

soubor obydlí

Přiřadte známou osobnost

Stratford nad Avonou, Othello, Sonety

Jednota bratrská, Naarden, Škola hrou

Kersko, Sběrné suroviny, Oskar

Nobelova cena, Žižkov, Maminka

Příbor, Psychoanalýza, Německo

Nelahozeves, Slovanské tance, New York

Kuba, Stařec a moře, Nobelova cena

Holandsko, Slunečnice, ucho

Brixen, Epigramy, Král Lávra

Secese, B. Bernhardtová, Slovanská epopej

Národní obrození, tisícová bankovka, Matice česká

Cimrman, Vratné láhve, Hodina zpěvu

Alfons Mucha

František Palacký

Antonín Dvořák

Bohumil Hrabal

Zdeněk Svěrák

Jan Ámos Komenský

Karel Havlíček Borovský

William Shakespeare

Ernst Hemingway

Vincent van Gogh

Jaroslav Seifert

Sigmund Freud

Uzávěrka pro příští číslo je 15. prosince 2019.

Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK

Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v prosinci – předem děkujeme za spolupráci.

Praha 15. října 2019